

A DEBRECENI EGYETEM ÉLETMINŐSÉGI PROGRAMJÁNAK SPORTLÉTESÍTMÉNY-FEJLESZTÉSI IGÉNYEI

NAGY Ágoston

Debreceni Egyetem Sportigazgatóság
4010. Debrecen, Egyetem tér 1.
gusti@dote.hu

KIVONAT

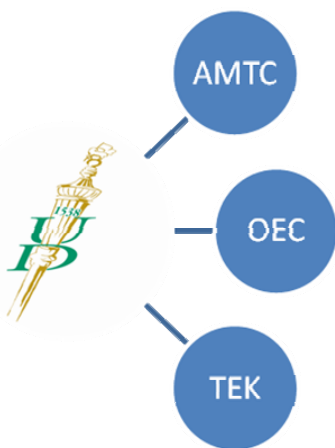
Az életminőségi program kiindulópontja és egyben a Debreceni Egyetem Sportigazgatóságának a célja, hogy a rendszeres tanrendi testmozgás lehetőségeit kiszélesítse. A cselekvési program célként fogalmazza meg a hallgatók heti egy tanórai és egy tanórán kívüli, minimum egy órás, sportfoglalkozásait. Hosszú távú cél a hallgatók egészségi állapotának javítása. Ennek megvalósításához életminőségi program indult a hallgatók egészségi- és fizikai állapotának felmérésére, fejlesztésére és sportolási szokásainak aktív befolyásolására. E program áttekinti az egyetemi sportlétesítmények kapacitását, használatát, állapotát, működtetését, működési céljaival összefüggő kapcsolatrendszerét. Az információk birtokában megállapítja jelentőségüket és a szükséges fejlődés irányát.

Kulcsszavak: életminőségi program, egyetemi sportlétesítmények, testnevelés, sportolási szokások, finanszírozás

1. BEVEZETÉS

1.1. A Debreceni Egyetem rövid bemutatása

2000. január 1-jével a magyar felsőoktatás integrációjának eredményeként létrejött a város egyik legtekintélyesebb, legbonyolultabb szervezete, a Debreceni Egyetem. A törvényi szabályozás lehetőségeivel élve, két szakterületen a hozzá tartozó karok és egyéb szervezeti egységek együttműködésének hatékonyabb biztosítása, a törvényben szabályozott speciális feladatok ellátása a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumot és Agrártudományi Centrumot hozott létre. A többi kar is fokozatosan erősítette együttműködését, 2003-04-ben létrehozták a Tudományegyetemi Karok költségvetési tervezési egységet. [4]

1. ábra A Debreceni Egyetem három centruma

A három tervezési egység saját maga által működtetett létesítményekben valósítja meg oktatási céljait. Az oktatási feladatokért az egyetem Sportigazgatósága a központi, integrált felelős egység. Elkészült a három központban működő sportlétesítmények állapotát, adottságait, kihasználtságát mutató felmérés. Ez az információ használható fel a fejlődés irányának meghatározására.

1.2. A Debreceni Egyetem sporttal kapcsolatos terveinek főbb elemei

- A program segítségével kívánjuk elérni, hogy a lehető legtöbb egyetemi polgár életmódjára hatással legyünk s számukra egyenlő esélyt biztosítsunk a sportolásra.
- Sportolói példaképek bemutatásával népszerűsítjük a sport valamennyi területét:
 - A testnevelést
 - A versenysportot
 - A sportszolgáltatásokat
 - A képzést
 - A prevenciót

A program közvetlen céljai:

- Stabil gazdálkodás
- A bevételi lehetőségek kiszélesítése
- A sportszolgáltatások bővítése
- Felújítások és fejlesztések megvalósítása
- Szakindítások előkészítése: testnevelő-edző és sportszervező Bsc;
- Reprezentatív versenysport fejlesztése
- Magas színvonalú szakmai munka
- A Debreceni Egyetem és az egyetemi sportban dolgozók presztízsének növelése
- Hallgatóbarát sportprogramok kidolgozása

1.3. Az Infrastruktúra mint az életminőség fontos feltételrendszere

Az infrastruktúra, mint kulcsterület a társadalom, a közösség és az egyén szintjén is meghatározó szereppel bír, de problémáinak kezelése mindenképpen társadalmi felelősség kérdése. A fenntartható fejlődés ugyanis átjárhatóságot feltételez, vagyis azt, hogy a társadalom és a gazdaság szereplői minden szempontból megközelíthetőek. A rendszerszerű gondolkodás elvárása csak akkor nyer értelmet, ha konzekvenciái megjeleníthetőek a gyakorlatban, vagyis, ha a gazdaság és a társadalom működésében is rendszerszerű. Ennek tér- és időbeli aspektusa egyaránt releváns: egy terület – legyen az földrész, ország, régió vagy kistérség – csak abban az esetben tartható meg egy kijelölt fejlődési pályán, ha minden szereplője kapcsolatban – méghozzá hierarchizált kapcsolatban – áll egymással. Ez nem jelent mást, minthogy tényleges közlekedésük, és kommunikációjuk egyaránt akadálytalan: az információ, a javak és a szolgáltatások késlekedés nélkül, szükségleteiknek megfelelő formában és mennyiségben jutnak el hozzájuk. Az infrastruktúra ezáltal gazdasági és társadalmi

szempontból tekintve is értékképző: nemcsak a – minden értelemben vett – közlekedés alapfeltétele, hanem létesítményei és szolgáltatásai révén a helyi közösségek életminőségét és életlehetőségeit, ezen belül a természeti környezethez fűződő viszonyukat is nagyban befolyásolja. [2]

1.4. A sportlétesítmény infrastruktúra jelentősége

A Debreceni Egyetem története során lassan fejlődött az egyetemi testnevelés és sport létesítmény-ellátottsága. Évtizedek maradtak ki, amíg a sportolás újabb színtereit építhették meg. A hallgatói létszám növekedésével nem tartott lépést az infrastruktúra kapacitás, sem pedig az színvonala. Az évek során gyökeresen megváltozott a sportolás iránti igény. A hallgatók modernebb körülményekre vágnak, új sportágakat akarnak kipróbálni. A dolgozói igények kielégítése szintén lemaradt. Az egyetem új sportkoncepciója feladatául kapta, hogy adatokat gyűjtsön és megállapítsa a fejlődés szükséges irányait. A jelenlegi és jövőbeli egyetemi polgárok életminőség-javításának egyik eszköze a sportolási módok színvonalának fejlesztése, ahol megvalósíthatjuk az egymásra épülő testnevelési, szabadidősport, versenysport és prevenció programjainkat, s ahol mindenki megtalálhatja a számára fontos sportolási lehetőségeket.

Nem izolált a rendelkezésre álló infrastruktúra jelentősége, hiszen kölcsönös érdekkapcsolat áll fenn a város minőségi versenysportja, utánpótlás sportja és az egyetem sporttevékenysége között. A kiemelt országos és nemzetközi programok szervezésével ez a kapcsolat a közelmúltban elmélyült és erre alapozhatjuk újabb események megrendezését.

Az egyes központi helyen fekvő létesítményeink lakótelepek, városi iskolák közelében terülnek el, így a szabadidős programkínálat alól nem hagytuk ki ezt az irányt sem. A bérleti díjak olyan bevételt jelenthetnek, amelyre alapozható a működtetés finanszírozhatósága. A középiskolai sport színvonalának javítását és az egyetemi sporttudományos képzés megvalósítását eredményezheti egy modern sportközpont kialakítása.

1.5. A dolgozat célkitűzései

- a) a Debreceni Egyetem életminőségi programjának testnevelési és sport vonatkozásainak bemutatása
- b) a program megvalósításához szükséges létesítmény igény felvázolása
- c) a jelenlegi létesítmény ellátottság bemutatása
- d) a fejlesztési igények bemutatása.

2. TESTNEVELÉS ÉS SPORT A DEBRECENI EGYETEM ÉLETMINŐSÉGI PROGRAMJÁBAN

Az Európai Sport Charta szerint: sport minden olyan fizikai tevékenység, amely esetenként vagy szervezett formában a fizikai és szellemi erőnlét fejlesztését szolgálja, társadalmi kapcsolatok teremtése vagy különböző szintű versenyeken elérendő eredmények céljából. A Charta a lehető legtágabban értelmezi a sport fogalmát. Az európai értékrend szerint az állam legfontosabb célja az, hogy állampolgárai életminőségét, egészségi állapotát javítsa. Minőségi munkára csak megfelelően edzett, tetterős társadalom, csoport, egyén képes. Mindezt leghatékonyabban az aktív sportolás megkülönböztetett, átfogó - nem csak pénzügyi - támogatása révén érhetjük el. E témakörben folytatott kutatások eredményei alapján kijelenthető, hogy a sport, életünk elidegeníthetetlen része, amely támogatásra érdemes, támogatásra szorul, hiszen átfogó eszközként, a modern társadalom negatív hatásainak ellensúlyozására, kiküszöbölésére hatékony megoldásokat kínál. A mindenkor kormányzatnak, a gazdaság szereplőinek, irányítóinak, résztvevőinek nem szabad kihasználatlanul hagyni a sportban rejlő lehetőségeket. Ennek megfelelően a stratégia megalkotóinak legfontosabb célkitűzése az, hogy a sport legyen "mindenki szenvedélye"! [1]

3. A PROGRAM SPORTLÉTESÍTMÉNY IGÉNYE

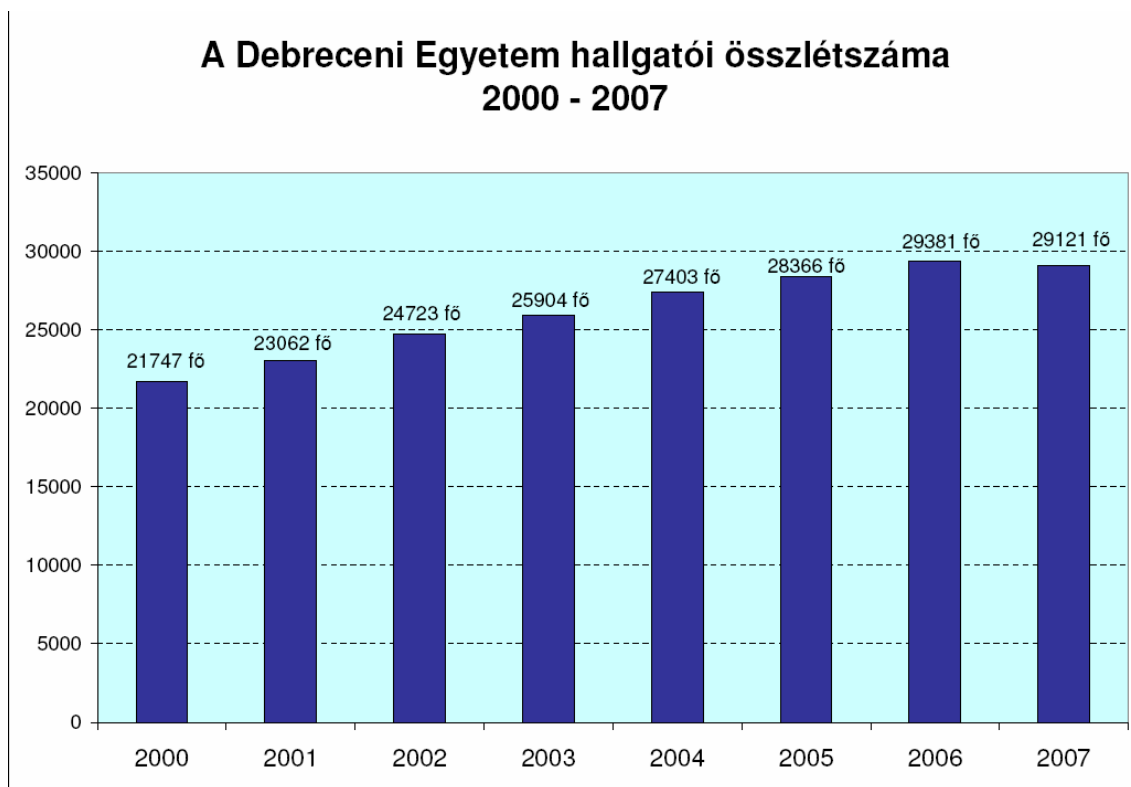
3.1. Hallgatói létszámok

A hallgatói létszámadatok figyelemre méltó hatással vannak a sportolási lehetőségekre és az életminőségi program stratégiájára. Az elmúlt hét évben 26 %-al nőtt a számuk.

A Debreceni Egyetem hallgatóinak 2007. október 15-i létszámadatai
finanszírozási formák szerint

Kar	Nappali tagozat			Levelező tagozat			Esti, távoktatási tagozat	PhD képzés		Szakirányú továbbképzés	Összesen
	Finanszírozott	Költség-térítéses	Összesen	Finanszírozott	Költség-térítéses	Összesen		Finanszírozott	Költség-térítéses		
ÁJK	697	347	1044	-	801	801	-	7	5	91	1948
ÁOK	1099	963	2062	-	-	-	-	112	126	39	2339
AVK	857	254	1111	-	246	246	-	13	27	17	1414
BTK	2997	354	3351	-	959	959	145	107	96	113	4771
EK	1290	85	1375	626	817	1443	-	-	-	-	2818
FOK	186	274	460	-	-	-	-	-	-	-	460
GYTK	245	50	295	-	-	-	-	-	-	-	295
HPFK	585	105	690	771	598	1369	-	-	-	500	2559
IK	1298	301	1599	16	348	364	77	-	-	12	2052
KTK	889	187	1076	-	221	221	-	-	-	25	1354
MK	1558	193	1751	193	744	937	-	-	-	116	2804
MTK	1144	223	1367	104	277	381	-	31	40	86	1905
NK	151	2	153	-	-	-	-	-	-	34	187
TTK	2975	329	3304	21	413	434	-	119	79	52	3988
ZK	192	35	227	-	-	-	-	-	-	-	227
Összesen	16163	3702	19865	1731	5424	7155	222	398	396	1085	29121

1. Táblázat A Debreceni Egyetem hallgatóinak 2007. október 15-i létszámadatai
finanszírozási formák szerint

2. ábra A Debreceni Egyetem hallgatói összlétszáma 2000-2007

A közel 35 000 egyetemi polgár számára az egyetemi sportprogram egész életen át tartó sporttevékenységekre hívja fel a figyelmet. A közösségi érzés kialakítása szempontjából a csapatsportágaknak van jelentőségük. Elsősorban a labdarúgás és a kosárlabda mozgat nagyszámú hallgatót és dolgozót.

3.2. Testnevelés követelmények és igények

1. A Debreceni Egyetem alapszakjain (BSc, BA) tanulók esetén 2 félévben, mesterképzésben (MSc, MA) részesülők esetén 1 félévben, osztatlan képzésben résztvevők esetén 3 félévben heti két óra tanórai testnevelési foglalkozáson való részvétel kötelező. A testnevelési követelmények teljesítése a végbizonyítvány kiállításának feltétele.

2. A testnevelési követelmények kiválthatók
- minősített versenysport-tevékenységgel,
 - regisztrálható egyetemi sportszolgáltatások igénybevételével,
 - regisztrálható egyetemi sporttevékenységgel.

A sportolási terek és lehetőségek bővítése érdekében elindul a nyitott kapus sportlétesítmények programja. Ebben együttműködünk a Debrecen Megyei Jogú Város önkormányzatával, amely támogatást nyújt, hogy a területükön lévő sportlétesítmények széles közönség előtti kitarását és az ott megszervezett szabadidősport programokat is tervezhetően vehessük igénybe.

Az önállóan is űzhető – életmód - sportágak közül kiemelkedik a kocogás, a fitness és az úszás. Utóbbi népszerűsége vitathatatlan hazánkban. Köszönhető ez az olimpiai sportág évszázados sikereinek. Mindkét sportág hatalmas tömegek mozgására alkalmas. Alapvető különbség, hogy bár mindkettő űzhető egész éven át, (ellentétben a síeléssel, evezéssel, stb), az úszás létesítményfüggő.

A Debreceni Egyetem nem rendelkezik saját uszodával. A városban rendelkezésre álló uszodák bérleti díja nem teszi lehetővé a hallgatók tömegeinek oktatását. Az ország második legnagyobb városában újra kell építeni az egyik legsikeresebb magyar olimpiai számot, az úszást. Sajnálatos, de komoly hagyományai nincsenek a sportágnak a városban, mert a létesítményhiány által okozott űr kitöltéséhez idő kell. Ennek hatása révén, hasonló a helyzet az debreceni egyetemi úszósportban is.

Tanórai körülmények között, hetente 515 hallgató vesz részt úszásoktatásban, a meghirdetett úszás kurzusokon. Az egyénileg rendszeresen úszó hallgatók száma nem éri el a 100 főt. [3]

3.3. A létesítmények és a testnevelés teljesítésének összefüggései

A versenysportra is alkalmas termek jelenlegi minőségi állapota és felszereltsége nem felel meg az igényeknek, korszerűtlenek, egyes létesítmények műszaki állapota csupán 40%-os.

A hallgatói testnevelésre meghirdetett kurzusokon 5633 hallgató sportolt heti rendszerességgel. Ebből 4933 az egyetem saját sportlétesítményeiben, 720 egyéb szolgáltatásokkal; 80 fő egészségügyi felmentéssel, 300 fő versenyport felmentéssel teljesítette a követelményeket. A testnevelésre kötelezett hallgatók létszáma kb. 7 000 fő.

3.4. Versenysport koncepció

Az egyetem kiemelt versenysportját a DEAC Sport Kft-n belül valósítja meg. Tizenkilenc szakosztályában kb. 300 sportoló versenyez. Férfi és női sportágaink többsége NB I-ben és NB II-ben indult. Sajnos a reprezentatív sikersportágaink nem a legmértőbb körülmények között kénytelenek versenyezni. Felkészülésükre ideális az egyetemi sport infrastruktúra, ám ezek a pályák és termek nem vonzzák a közönséget. Néhány sportágunk felvállalta a fogadó szerepet, így alatta teljes városi utánpótlás működik. Az egyetemi sportlétesítmények elsődlegesen a hallgatói testnevelést hivatottak szolgálni. Ezt követően használható a maradék idő a DEAC számára. Sajnos beszűkültek azonban a lehetőségek. Minél inkább fejlődik a versenysport, annál jellemzőbb, hogy a szakosztályok igénye is növekszik.

Az egyetem neve naponta szerepel az országos médiában. A sikeres sportmunka, az egységes megjelenés, a közösségi érzés hirdetése, kitűnő eszköz az egyetem számára, hogy az intézmények közötti versenyben megújulhasson.

3.5. A látható létesítmény igények összegzése

A legnagyobb szükségletet a testnevelési órák jelentik a szorgalmi időszak során. A hallgatói önkormányzatok és a rendszeres dolgozói sport lehetőségeit, megelőzi az egyetemi versenysport, amely nem kaphat ideális edzésidőt.

Jelentős az egyetemi bajnokságok időigénye is. Elsősorban a hétvégi időszakok jelentik a szabad kapacitást, amely bevételt jelenthet. A vizsgaidőszak bővebb lehetőséget kínál a táborok szervezésére, bérbe adásra és a versenysport felkészülésére.

Bizonyos esetekben a városi minőségi sport is számít a szabad kapacitásunkra. A Debreceni Egyetem sportdiplomáciai sikereinek eredményeképpen évente otthont adhatunk egyes régiós és országos egyetemi döntőknek.

Összességében az év kilenc hónapjában a hétköznapi 100 %-os hatékonysággal működnek a létesítményeink.

4. A DEBRECENI EGYETEM SPORTLÉTESÍTMÉNY ELLÁTOTTSÁGA

Pálya megnevezése	burkolat	pontos helye	Külső, belső, téliesíthető	Mérete	Testnevelésre / Dolgozói / Hallgatói / Versenysportra	sportági alkalmasság	állapota
Tornaterem	parketta	Műszaki kar Ótemető 2-4	belső	3x15	T,H,V	Röplabda Tenisz Kispályás foci Kosárlabda	jó
Kézilabda pálya	bitumen	Műszaki kar	külső	4x20	H	Kispályás foci Kézilabda	Burkolat rossz. Festés kopott

2. Táblázat A DE MK sportlétesítményei 2007-ben

Pálya Megnevezése	Burkolat	Pontos helye	külső / belső / téliesíthető	méret	Testnevelésre / Dolgozói / Hallgatói / Versenysportra	sportági alkalmasság	állapota
Teniszpálya	Salak	III. Koll. mögött	Külső	46 x20	T, H, V	Tenisz	Megfelelő
Teniszpálya 2 db	Salak	III. Koll. mögött	Külső	42x20	T, H, V	Tenisz	Megfelelő
Kézilabda Pálya	Beton	II. Koll. mögött	Külső	50x30	H	Foci, kézilabda	Kopott
Kondi terem	Kő	Tanszéken	Belső	70 m2	T, H	Kondi	Felújítás alatt
Tornaterem	Pvc	Tanszéken	Belső	38x18	T, H, V	Kosár,tenisz , röplabda,foci	Kopott burkolat
Ping-pong Folyosó	Kő	Tanszéken	Belső	22x6	T, H	Ping-pong	Megfelelő

3. Táblázat Az OEC sportlétesítményei 2007. szeptemberben

Pálya megnevezése	Burkolat	Pontos Helye	külső / belső / téliesíthető	mérete	Testnevelésre / Dolgozói / Hallgatói / Versenysportra	sportági alkalmasság	állapota
Füves Labdarúgó pálya	füves	AMTC	külső	104x65	T, D, H	kispályás-, nagypályás labdarúgás, atlétika	gyenge
Salakos kispályás labdarúgó pálya	salakos	AMTC	külső	40x20	T, D, H, V	Kispályás-, labdarúgás	gyenge
Bitumenes kispályás labdarúgó pálya	bitumen	AMTC	külső	40x20	T, D, V	Kispályás labdarúgás	gyenge
Bitumenes kosárlabda pálya	bitumen	AMTC	külső	28x15	H	kosárlabda	gyenge
Salakos teniszpálya	salak	AMTC	külső	24x11x 2	T, D, H,	Tenisz	Felújításra szorul
Tornacsarnok	parketta	AMTC Böszörményi út 138.	belső	45x24		Kézilabda Labdarúgás Röplabda Kosárlabda Tenisz	Felújításra szorul

4. Táblázat Az ATC sportlétesítményei 2007. szeptemberben

Pálya megnevezése	burkolat	pontos helye	külső / belső / téliesíthető	mérete	Testnevelésre / Dolgozói / Hallgatói / Versenysportra	sportági alkalmasság	állapota
Testnevelési és Sportközpont nagy terem	Parketta	Testnevelési és Sportközpont Egyetem tér 1	belső	288 nm ²	T, D, V	Minden sportág, kivéve kézilabda	Burkolat felújított, maga az épület felújításra szorul
Testnevelési és Sportközpont kis terem	parketta	Testnevelési és Sportközpont Egyetem tér 1	belső	128 nm ²	T, D	Labdajátékokat kivéve kisebb létszámú sportágak	Burkolat felújított, maga az épület felújításra szorul
Külső betonpálya	beton	Testnevelési és Sportközpont Egyetem tér 1	külső	Kosárpálya méretű	H	Jelenleg semmire	nagyon rossz

5. Táblázat A TEK sportlétesítményei 2007-ben

Pálya megnevezése	Burkolat	pontos helye	külső / belső / téliesíthető	Mérete	Testnevelésre / Dolgozói / Hallgatói / Versenysportra	sportági alkalmas-ság	állapota	egyéb
Focipálya	füves	-	külső	110 x 64 m	T, H, V	kispályás-, nagypályás foci, az atlétikára nem igazán	megfelelő	...
Klubbáz helységei		Teniszke büfénél Alsó szint: 1 tanterem, 3 iroda, 1 gázóra, 1 mosdó	fűthető	Felső szint: nagyterem, 1 iroda, egy mosdó	Bárki, eddig teniszezők és az idegen nyelvek használták			
fedett lelátó	Beton/fa	-	Külső fedett	Kb 430 főre	TDHV	-	Festett, most újították fel	
Szemközti lelátó	Beton/fa	-	nyitott	Kb 460 főre	TDHV	-	Festett, most újították fel	
Öltözők (7db)	Járólap, laminált parketta	Fedett lelátó alatt	Belő, fűthető	Eltérő, van 1-1 ffi és női tenisz, 5 csapat öltöző	TDHV	-	Most újítják fel	4 zuhanyzó, 1 zuhanyzó közös
Tenisz 15db	salak	A füves focipályától jobbra	2 fedett, a többi külső	2 pálya 24*34-es	TDHV	csak kiemelt versenysportra nem!Használható	Jó, gondozott, tavaszra egészen kiváló lesz	
4 focipálya	műfü	A füves nagy focipálya mögött	külső	40*20	bérlettel	Kispályás foci	jó	A vékony drótháló nem ideális
Focipálya	salak	A füves nagy focipálya mögött	külső	40*20	bérlettel	Kispályás foci	jó	

6a. Táblázat

Pálya megnevezése	Burkolat	pontos helye	külső / belső / téliesít-hető	Mérete	Testnevelés / Dolgozói / Hallgatói / Versenysportra	sportági alkalmas-ság	állapota	egyéb
Focipálya	bitumen	A füves nagy focipálya mögött	külső	40*20	TDHV	Kispályás foci	Jó, újrafestett	
Kosárlabda	bitumen	A füves nagy focipálya mögött	külső	Kb 40*20	TDHV	Testnevelés-kosárlabda		
Tenisz gyakorló felpálya	beton	Az eredmény-jelző mellett	külső		TDHV	Tenisz	Rossz, felújításra szorul	

6. Táblázat Az Egyetemi Sporttelep sportlétesítményei 2007. szeptemberben

4.1. Az egyetemi sportlétesítmények kihasználtsága

Az alábbi táblázat a lehetséges sportolási helyszínek igénybevételét mutatja (heti óraszámban)

A felhasználás céljai	OEC	ATC	MK	TEK	Egyetemi sporttelep
Tanrendi	38	56	44	80	26
DEAC	4 óra	18	-	21	22
Egyetemi versenysport	18	1.5	4	-	-
Dolgozói	4	4	10	8,5	-
Bajnokságok	2	8	4	4,5	3
Szövetségek	-	12	-	-	12
Gyógyászat	7	-	-	-	-
Szolgáltatás	24	-	-	14	-
Bérbeadás	2	6	-	7	30
Kollégium	10	-	-	-	-
HÖK	-	8	4	1,5	-
Szabad kapacitás	-	Esetenként hétféje	Szombat 14 órától vasárnap	hétféje	
Rendszeres nyitvatartás idő	6:00-24	8:00-22	7:00-22	8:00-22	8:00-22:00

7. Táblázat A lehetséges sportolási helyszínek igénybevétele heti óraszámban

Működtetés formája

A sportlétesítmények dologi keretét a centrumok tervezik. A bérleti díjból befolyó összegek a centrumokban maradnak. A működtetéssel, karbantartással kapcsolatos feladatokat is a centrumok látják el. A sportlétesítményekre általánosságban jellemző magas működési költségek miatt nagy teher hárul az üzemeltető egyetemi centrumokra. Erre a területre szükséges egy korszerű finanszírozási rendszer kidolgozása a helyi modellértékű épületek fenntarthatósága érdekében, melyben fontos szerepet játszhat a magántőke bevonása. Ez szolgálhatja a későbbiekben az egyetem, életminőségi programjában szereplő, átfogó sportlétesítmény- fejlesztési célkitűzéseit.

Működtetési feladatok
Víz, világítás, fűtés
Karbantartás
Felújítás
Bérbeadás
Takarítás
Őrzés
Fejlesztés

8. Táblázat A centrumok sportlétesítménnyel kapcsolatos működtetési feladata

5. A SPORTLÉTESÍTMÉNY FEJLESZTÉSI IGÉNYEK, EREDMÉNYEK, FELADATOK

Egy modern intézmény professzionális módon használhatja ki a sport jellegéből adódó előnyöket. Létesítményeinkben nem csupán a testnevelési foglalkozások zajlanak. Délutánonként és esténként dolgozók és hallgatók százai járnak vissza a sportpályákra, hogy mozogjanak, versenyezzenek. Sportolók készülnek a legkülönbözőbb szintű sportágak versenyeire, bajnokságaira. A legtehetségesebbek a Nemzeti Bajnokságokban szerepelnek. Kiemelkedő programok szervezésével igyekszünk bemutatni az egyetemünket. Országos és nemzetközi versenyeken mérhetjük össze sport és szervező képességeinket.

A műfüves labdarúgó-pálya kivételével valamennyi terem és pálya évtizedekkel a Debreceni Egyetem megalakítása előtt épült. Így más korszakok igényeit vették figyelembe. Ma 29 ezernél is több hallgatónk és több ezer dolgozónk keresi a rendszeres, vagy alkalmi testmozgás örömeit. Fontos, hogy a sportolás körülményei jó közérzetet biztosítsanak.

Testnevelés

- A tudásszinttől függően több sportágban folyik a tanítás, az alapoktól a versenyre való felkészítésig. Cél az egészséges életmódra nevelés. Több lépcsős szolgáltatási rendszert kívánunk biztosítani, hobby szinttől egészen a versenyszerű sportolásig. A

közösen végzett munka közelebb hozza egymáshoz a hallgatókat, és a sport jó hatással van a hallgatók tanulási teljesítményére is.

Az oktatási feladatokat a Sportigazgatóság látja el.

Az AMTC olyan sportszarnokkal rendelkezik, amelyben NB-s mérkőzéseket is lehet játszani. A csarnok és új eredményjelző-táblája biztosítja a feltételeket olyan sportágaink számára, mint az NB I B-s női kosárlabda, az NB II-es futsal és a megyei férfi kézilabda. Az edzésidők kihasználtsága miatt nincs lehetőség újabb sportág számára.

- Időszerű felújítások szükségesek, hogy a versenykiírásoknak megfeleljen a helyszín. A világítás elavult, a parketta balesetveszélyes, az öltözők is régóta igénylik az anyagi ráfordítást.

- A népszerű sportágak közé tartozik az erősítés, testépítés. A kondicionáló termet pályázatokból próbáljuk felújítani.

- A Csarnok mögötti terület, méreteit tekintve, nagyobb, mint egy futball-pálya. Évtizedekkel ezelőtt volt is itt egy salakos pálya. Jelenleg az amerikai focistáink használják edzésre.

- Salakos tenispályáink száma nem bírja el a növekvő igényeket. Ma már sokkal szélesebb körben közkedvelt sport a tenisz. A jó levegő, a gondozott környezet segít erősíteni a baráti szálakat.

- Bitumenes sportpályáinkat főleg az esti órákban használják ki a sportolni vágyók. Az agráros pályákon több „generáció” nőtt fel, hiszen a nyári szünetekben ideszoktak a gyerekek, akik aztán később a kar hallgatóivá is váltak.

- Nagy időket élt át az atlétika-, és a füves pályánk. Óriási szerepet tölthetne be a pálya a versenysport céljaink elérése érdekében, hisz központi helyen terül el.

- Nem elhanyagolható a létesítmény bevételi lehetősége sem. Ehhez persze felújításokra van szükség. Ráadásul városunk, egyetemünk legnépszerűbb sportága továbbra is a labdarúgás. Az öltözők és az egyéb kiszolgáló létesítmények hiánya is hátráltatja a fejlődést.

A Műszaki Kar létesítményei is igyekeznek kielégíteni a lokális igényeket.

- A tornaterem világítása és a parketta felújításra került.

- Bitumenes pályáját hosszú időn keresztül parkolóznak és rakodó területnek használták. Így állapota alkalmatlan a biztonságos sportolásra.

- A tanári szobák mellett elhelyezkedő kondicionáló terem felszereltsége nem modern, de kihasználtsága mégsem bír el nagyobb létszámot.

Az OEC sportlétesítményei között találunk tornatermet, bitumenes pályát, salakos tenispályákat, kondicionáló termet és ping-pong folyosót.

- A teremben összesen 6 óra versenysport kapott helyet. A megyei férfi és női kosarasok, illetve a DEAC női teniszezői használják heti egyszer.

- Az OEC dolgozói fedett tenispálya hiányában kénytelenek a teremben játszani a téli hónapokban. Sajnos így a minőségi versenysport háttérbe szorult. A terem ugyanis kitűnő otthona lenne olyan sportágaknak, melyek a hétvégén játszhatnak mérkőzéseiket: röplabda, kosárlabda. A terem felújításával, a tető és a világítás problémáinak megoldásával régóta várt szentélyre találnának teremspanjaink.

- A három szabadtéri salakos tenispálya kitűnő állapotban van. A dolgozói bajnokságokon kívül más versenyeket is rendezhetünk rajta. Környezete az elmúlt években sokat fejlődött. A mellette fekvő bitumenes pályákat 2005-ben parkolóvá alakították. Így az OEC – labdarúgást kedvelő- dolgozói és hallgatói kénytelenek a Dóczy utcai sporttelep műfüves pályájának időbeosztásához és szabad kapacitásához alkalmazkodni.

- A 2. számú kollégium mögötti bitumenes pályát az elmúlt években, kis mértékben használták. Sajnos állapota javításokra szorul. Főként a kollégium diákjai látogatják.

- A tornaterem folyosóján található két ping-pong asztal. A folyosó talajának cseréje egész más környezetet biztosíthatna. Itt található a kb. 50 nm-es kondicionáló terem, mely hagyományos szabadsúlyokkal és gépekkel várja a polgárokat. Az öltözők mérete kielégítő. Új bútorzattal növelhető lenne az öltöző helyek száma.

A TEK létesítményei közül a Dóczy utcai sporttelep hatalmas előnyökkel bír. A Nagyerdő közepén elterülő pálya egyben a Debreceni Egyetem középpontjában van.

- Csodálatos helye lenne az új műfüves pálya mellett egy nagy sportcsarnoknak, amely kielégítené a 30 ezres egyetem nagyszabású terveit.

- Jól működnek a salakos tenispályák. Vannak bitumenes kosárlabda és foci pályák. Sőt a téli hónapokban két sátras tenispályán játszhatnak a teniszezők.

- Emlékezetes mérkőzéseknek adott otthont a füves pálya és az atlétika pálya is. A lelátó és a nézőterek ülőhelyei felújításra kerültek 2007-ben. A lelátó épületében lévő öltözőket is renováltuk.

- A sportkomplexum nyugati területén kevésbé gondozottak a pályák. Itt bővítési lehetőségek vannak.

- Két tornaterem jelenti a rendszeres testnevelés helyszínét. Mindkét terem kicsi, ahhoz képest mekkora létszám tartozik a csoporthoz. A terem állapota évről-évre rosszabb. Az aktuális javításokkal csak időt nyerhetünk, de komolyabb felújítás szükséges. A termék mérete nem teszi lehetővé, hogy a labdajátékokat versenyszerűen játszassuk bennük. Leginkább az aerobic, a vívás, az asztalitenisz kapott itt helyet, melyek kisebb helyen is elférnek.

Sportprogramunk szeretné az egyetemi polgárok számára élvezhetőbbé, jobbá tenni a sportolási lehetőségeket. Ehhez nem csupán felújításokra, hanem fejlesztésekre is szükség van. Az egyetemi sport bevételeket is képes produkálni, melyhez elengedhetetlen, hogy erre alkalmas létesítményei legyenek. A program

koncepciójában minden terület szerepet kap és együttesen határozzák meg a sport dinamikus fejlődési lehetőségeit és annak irányát.

5.1. Sportlétesítmények felújítása

Az egyetemi életminőségi program infrastrukturális háttérének fejlesztése azt jelenti, hogy elkezdtuk a sportlétesítményeink felújítását.

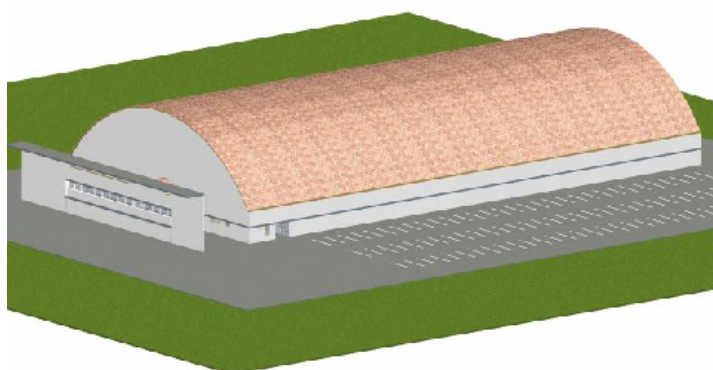
Az AMTC agráros létesítményeinek felújításával kezdődött a program, ezt követte a Dóczy utcai egyetemi sport központ műfüves pálya építése, majd az egyetem kondicionáló-termeivel folytatódott. A legfrissebb – 2007-es – felújítás: az egyetemi sportközpont öltözőit, lelátóját érintette.

5.2. A fejlesztések javasolt műszaki megoldásai

A tervezett két sportcsarnok felépítése, az előzetes tervek szerint, könnyűszerkezetes rendszerrel történne. Az alábbiakban bemutatjuk a könnyűszerkezetes építés előnyeit:

- acél vázzal és 100-150 kg/négyzetméteres saját tömegű könnyű fal- és tetőszerkezettel
- a gyártók könnyen képesek alkalmazkodni a legkülönbözőbb egyedi igényekhez
- a könnyűszerkezetes csarnokok saját tömege 1/10-1/20-a a hagyományos, ill. vasbeton vázas csarnokoknak
- a csarnok átalakítása esetén (pl. funkcióváltás) újabb előnyök is jelentkeznek, az acélvázak és a könnyű fal-, illetve tetőszerkezetek, ugyanis nehézség nélkül szükség szerint átalakíthatók, bővíthetők.
- acélvázak könnyűszerkezetes rendszerekkel gyorsan építhetők sportcsarnokok
- a nagy fesztávolságú, 90-100 m áthidalást igénylő, acélszerkezettel lefedett, egyedi csarnokok gazdaságosak

AVENTUM: díjeltöltés, nem használható szerkesztési célra. Feltöltés: A Graphisoft tulajdona.

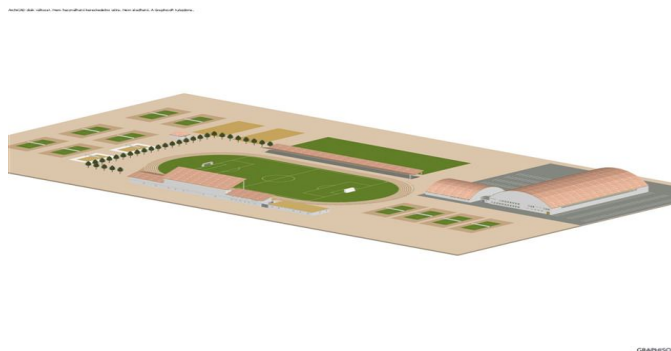

GRAPHISOFT.

3. ábra AMTC Teniszcsarnok

- Külső hosszúság: 88 m
- Szélesség: 46 m
- Belmagasság: 8 méter
- Játéktér: 80 m x 40 m (4 db tenispálya). Global Sport 2000 burkolat.
- Lelátó (karzat) az egyik oldalon, emeleti részen 100 m² / folyosó
- 30 fő befogadására alkalmas

A Létesítmény alapfeladatai közé tartozik: szabadidős- és versenytenisz eseményekhez; más sporteseményekhez; kulturális és egyéb rendezvényekhez helyszínek biztosítása; egyetemi bajnokságok folyamatos lebonyolítása; testnevelési foglalkozások; kiállítások szervezése. A sportfeladatok ellátásának kötelezettsége mellett széles palettát ölel fel az egyetemi tulajdonban lévő sportlétesítmények üzemeltetése, bérbeadása, reklámfelületeinek értékesítése, nemzetközi, országos és helyi kulturális- és sportrendezvények szervezése, lebonyolítása

4. ábra DEAC Sportkomplexum

Itt oldanánk meg elsődlegesen az egységes testnevelési feladatokat is, de ez lenne a kiemelt egyetemi versenyek helyszíne is, s az egyetemi sportklubok otthona.

Az Egyetemi Sportkomplexum új központi épületében kapnának helyet a testnevelő tanárok, akik - elsősorban- a három részre osztható sportcsarnokban és a fedett létesítmények mellett a szabadtéri pályákon tartanák meg az óráikat.

A sportcsarnokot a délutáni órákban a kiemelt egyetemi sportágak használnák felkészülésre. Hétfvégén versenyek és egyetemi sportrendezvények töltenék meg.

Sportcsarnok:

- Sport parkettával (3 részre osztható teremrészekkel) eredményjelző-táblával.
- Benne: kondicionáló terem, fallabda, gimnasztika terem, két aerobic terem, szertárak, 8 öltöző, szauna, sportorvosi rendelő, tekepálya. Nézőtér: kb. 500 néző számára.

- Az előzetes felmérés szerint: kb. 2-3 000 nm. Tartalmazza a lelátó két oldalán lévő épület beépítését, illetve a meglévők bontását, átalakítását. A központi épület (irodák, sportorvosi rendelő, öltözők, előadótermek, vendégszobák) összefüggő építmény, amelyet így a lelátó alatti részben kellene összekötni.

5.3. A fejlesztések várható költségigénye

Az Orvos-és Egészségtudományi Centrum szabadtéri salakos pályáinak befedése.

Centrumok	Felújítási költség
Agrártudományi Centrum	8 200
Műszaki Kar	2 200
Tudományegyetemi Karok	3 200
Orvos- és Egészségtudományi Centrum	3 200
DEAC, Lelátó, öltöző	20 000
Összes felújítási költség	36 800

9. Táblázat A Debreceni Egyetem Sportlétesítményeinek lehetséges felújítási költsége (e Ft)

Megnevezés	Beruházási költség
Agrártudományi Centrum	400 000
Labdarúgó pálya áthelyezése	15 000
DEAC Sportcsarnok	800 000
DEAC Központi épület	50 000
DEAC Hallgatói épület	100 000
OEC Tenispályák befedése	40 000
DEAC sportpályák kialakítása	100 000
DEAC lelátó hozzáépítés	60 000
Összes beruházási költség	1 565 000

10. Táblázat A Debreceni Egyetem Sportlétesítményeinek lehetséges beruházási költsége (e Ft)

5.4. A lehetséges infrastruktúra- fejlesztés finanszírozási rendszere

A magyarországi sportfinanszírozás modellje, struktúrája jelenleg még eltér az Európai Unióban sikerrel alkalmazott modellektől. A közösségi sportfinanszírozás nálunk is - közel azonos mértékben - az állami és önkormányzati forrásokra épül. A magántőkével történő együttműködési modellek (pl. PPP-konstrukciók) önmagukban még nem tudják, "lefedni" a korábbi évtizedekben kialakult hiányosságokat, strukturális deformációkat. Az egyetem sportstratégiájának kialakítása során, a jelentős gazdasági- szervezeti átalakulási folyamatok közben kétségtelenül mutatkozó forráshiány mellett, a finanszírozás eddig kialakult "szokásrendszerében" több olyan tétel mutatkozott, ami a sportba áramló források felhasználásában mutatkozó kiaknázatlan belső tartalékokat mutatta. A hatékonyságnövelés, a költséghatékonyság

szándéka, a sport versenyképességének fokozása paradigmaváltó koncepció kialakítását követeli meg. [5]

6. ÖSSZEFOGLALÁS

Az egyetemi viszonyok között az infrastruktúrával összefüggő legfontosabb kívánalom az elérhetőség, a rendelkezésre állás színvonalának javítása. Vannak olyan kulcsfaktorok, melyek befolyásolják a hallgatók aktivitásának irányait, s viselkedésüket, melyek szokásokká változhatnak. Éppen ezért, ezeknek a mozgatórugóknak a változtatásával lehetséges a sportprogram céljainak megvalósítása.

A Debreceni Egyetem, illetve a sportágak nagy része - mind a létesítmények számát, mind pedig a meglévők állapotát tekintve - gondokkal küzd. Kulcsfontosságú kérdés a sportolási terek továbbfejlesztése.

Az életminőségi program első lépésben áttekintette az egyetemi sportlétesítmények kapacitását, használatát, állapotát, működtetését, működési céljaival összefüggő kapcsolatrendszerét. Olyan átfogó fejlesztési tervet javasol, melyet az egyetemi sportolás különböző szintjeinek fejlődése indokol.

Az egyetem képes biztosítani, hogy hallgatói heti rendszerességgel vegyék igénybe a sportlétesítményeket, ám minőségi szempontból a jelenlegi helyzet nem tud lépést tartani az igényekkel hosszú távon. Ezért van szükség a fokozatos és átfogó létesítmény-fejlesztésre.

7. FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] www.sporttudomany.hu/dokumentumok/Sportstrategia.pdf
- [2] A Fenntartható Fejlődés Stratégia Műhelymunkáinak Összefoglalója 2005, www.vati.hu/download.php?ctag=download&docID=8048
- [3] www.sport.unideb.hu, Testnevelési órarendek 2007. szeptember 29.
- [4] www.unideb.hu
- [5] Sportoló Nemzet, www.sportolonemzet.hu/php/keret.php?m=2&sm=43 - 35k

THE DEMANDS OF THE SPORT-FACILITIES IN THE LIFE QUALITY PROGRAM OF THE UNIVERSITY OF DEBRECEN

The starting point of the Quality of Life Programme and in gross the target of the Sports Directorate of the University of Debrecen is to broaden student's opportunities for regular exercise at the university. The Programme of Action draws up its target: one PE lesson for students at school and one extracurricular, which both last for at least one hour. Our long-term plan is to mend student's health status. In order to achieve this we started the Quality of life Program to estimate and cultivate student's health and physical status and to influence their sport habits actively. This programme reviews the capacity of the university's sport facilities, thier usage, status, actuation and the relationlink between its functional targets. To be in possession of the informations it lays down their significance and the heading for the required developments.